

Siden hen har regeringen manglet evne til at løse spørgsmål på rette sted. Her tænker jeg på banksagen. Rigsrådet vil blive et organ, der vil fokusere på forskellene i rigsfællesskabet. På samme måde som det tidligere rigsråd med hastedomme og på samme måde som med personalunionen med Island i 1918 vil det være den sikre vej mod rigsfællesskabets undergang, og det vil Sambandspartiet absolut ikke være med til.

Danmarkshistorien sammenfattede resultatet sidste gang, de konservative kræfter forsøgte sig med et rigsråd. Man brugte helt urimelig megen tid på disse indviklede nationalpolitiske forhold og hæmmede derved mulighederne for stærkt tiltrængte samfundsreformer.

Det, vi trænger til i rigsfællesskabet, er en styrkelse af samarbejdet specielt med hensyn til informationsudveksling. Det opnår vi ikke med et rigsråd af en sådan karakter, som Det Konservative Folkeparti foreslår. Til gengæld er statsministerens nye initiativ med løbende rigsmøder med deltagelse af statsministeren, den færøske lagmand og den grønlandske landsstyremand et skridt i den rigtige retning.

Derudover savner vi færøsk sagkyndighed i det færøske ministerium, statsministerets justitsmyndighed, således at færøske forhold bliver behandlet med respekt for den færøske befolkning.

Endelig må vi ikke glemme, at problemer altid vil opstå, hvor mennesker er indblandet. Således er det også med rigsfællesskabet. Opgaven for os er bare at løse problemerne med respekt for hinanden. Det håber jeg vi kan fremover.

Óli Breckmann (KF):

Det lyder som lidt af historiens ironi, at vi just den 1. december, Islands selvstændighedsdag, debatterer her i Folketinget, hvordan rigsfællesskabet kan bevares og styrkes. Det Konservative Folkeparti har anbefalet bevillinger af penge til et dansk sprogligt fremstød i Island. Det er også Det Konservative Folkeparti, der i god mening – blandt andet for at undgå en gentagelse af uenigheden om den færøske bankundersøgelse – har fremsat dette forslag om rigsrådet for Danmark, Grønland og Færøerne.

Politikerne har sjældent berøringsangst, så folketingsmedlemmer, landstingsmedlemmer og lagtingsmedlemmer holder sig næppe tilbage fra at bemænde sådan et rigsråd, hvis det først er blevet vedtaget. Det ser vi fra Nordisk Råd og

Nordvestrådet, der består af færøske, islandske og grønlandske parlamentarikere.

Det, som jeg synes bedst om i dette forslag, er de ting, som rigsrådet ikke skal udrette. Det skal f.eks. ikke afgive bindende udtalelser. Der skal ikke overføres egentlig beslutningskompetence til rådet. Der skal ikke gives kompetence til bindende høringssvar, og rådet skal ikke kunne nedstemme beslutninger taget af de tre delta-gerlandes regeringer. Altså skal rigsrådet formidle gensidig oplysning, rådgivning, sikring af et smidigt samarbejde og løbende kommunikation mellem de tre lande. Desværre kommer forslagsstillerne måske lidt for godt i gang med den, skal vi kalde det den stordanske holdning først i bemærkningerne, altså at det er et vigtigt mål at bevare og styrke rigsfællesskabet, det værdifællesskab, som samarbejdet er et udtryk for at fastholde og forstærke.

Det er en hensigtserklæring, som tyder på, at i hvert fald nogle danske politikere har brug for lidt vejledning, eftersom $\frac{1}{3}$ af den færøske befolkning nu ønsker en ændring i det rigsfællesskab, som endte med økonomisk sammenbrud, siden hen med vedvarende krise og stadig fraflytning fra Færøerne. Der er holdt møder, men hidtil kun mellem regeringslederne i rigsfællesskabet, årligt fra 1983 til 1987 og nu igen for nylig. Om mødernes fortsættelse i 1980'erne kunne have forebygget Færøernes ulykke, er vel gætværk. Høflig kaffesnak i en time i gemakkerne er vel næppe i sig selv nok, selv om lagmanden, og – kan jeg forstå – også hans partifælle her i Folketinget helst vil beholde de bone-de gulve for sig selv, i hvert fald så længe de udgør ledelsen i landsstyret.

Den holdning vil måske ændre sig bagefter. Men der kræves mere dybde og en bredere deltagelse i rådslagningen mellem vore tre lande med grundigere forberedelse og nødvendige oplysninger til rådighed end hidtil. Hvilken skæbne dette forslag får i vore tre lovgivende forsamlinger, er selvfølgelig på nuværende tidspunkt uvist, og jeg kan derfor heller ikke tilsige Folkeflokkens ubetingede støtte i Lagtinget.

Jeg tror næppe, at der som helhed i Lagtinget er stemning for en slags mere dansk omklammering end hidtil. Ét står fast: Det danske embedsmandsbaghold fra den såkaldte feriegruppe i 1992 med Finanstilsynet, Nationalbanken, Den Danske Bank og med danske og færøske politikere som statister har desværre skadet forholdet mellem Danmark og Færøerne så meget, at rigsfællesskabet, som det fungerede 1948 og 1992, nok må blive ændret.